سنڌي

غسل جا ضروري مسئلا

شيخ طريقت، امير اهلسنت، باني دعوت اسلامي، حضرت علامه مولانا ابو بلال

مُحمّد اِلياس عَطّار قادِري رَضَوي

دامت برکاتهم العالية

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ

ڪتاب پڙهڻ جي دعا

ديني ڪتاب يا اسلامي سبق پڙهڻ کان پهريان هيٺ ڏنل دعا پڙهي چڏيو اِنْ شَآءَاللهُ جيڪو ڪجهه پڙهندا ياد رهندو، دعا هي آهي:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَاالْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

ترجمو: اي الله عَزَّوَجَلَّ اسان تي علم ۽ حڪمت جا دروازا کولي ڇڏ ۽ اسان تي پنهنجي رحمت نازل فرماءِ! اي عظمت ۽ بزرگي وارا!

(مستطرف ج 1 ص40 دار الفڪربيروت)

طالب غم
مدينہ
بقيع
و
مغفرت

(نوٽ: اول آخر هڪ هڪ ڀيرو درود شريف پڙهي چڏيو)

رسالي جو نالو:	غسل جا ضروري مسائل
ڇاپو پهريون:	محرم الحرام 1442هه، آگسٽ 2020ع
تعداد:	
ڇاپيندڙ:	مڪتبة المدينہ عالمي مدني مرڪز فيضانِ مدينہ بابُ المدينہ ڪراچي

مدني التجا: ڪنهن کي بہ هي ڪتاب ڇاپڻ جي اجازت ناهي

ڪتاب خريد ڪندڙ توجهه فرمائن

ڪتاب جي ڇپائي ۾ ڪا وڏي خرابي هجي يا صفحا گهٽ هجن يا بائنڊنگ ۾ اڳتي پوئتي ٿي ويا هجن تہ مڪتبة المدينہ سان رابطو فرمايو.

شيخ طريقت، اميرِ اهلسنّت، بانيءِ دعوت اسلامي، حضرت علامہ

دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي

جو اُردو زبان ۾ رسالو

غسل جا ضروري مسئلا

ترجمو پيشڪش

ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي) هن رسالي جو آسان سنڌي زبان ۾ ترجمي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجمي يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي بيشي نظر اچي ته ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ کي آگاهه ڪري ثواب جا حقدار بڻجو.

رابطي جي لاءِ:

ٽرانسليشن ڊپارٽمنٽ (دعوت اسلامي) عالمي مدني مرڪز فيضان مدينہ محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي باب المدينہ ڪراچي

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: translation@dawateislami.net

فہرست

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

غسل جا ضروري مسئلا

دعاءِ عطار

يا الله! جيڪو:17 صفحن جو رسالو "غسل جا ضروري مسئلا"پڙهي يا ٻڌي وٺي ان کي ظاهري و باطني تمام گندگين کان پاڪ فرماءِ.

اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

درود شريف جي فضيلت

الله جي محبوب، داناءِ غُيوب صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمانِ تقرب نشان آهي: بيشڪ بروزِ قيامت ماڻهن مان منهنجي قريب تر اهو شخص هوندو جيڪو مون تي سڀ کان وڌيڪ درود شريف پڙهي.

(ترمذی،جلد2 ص27 حديث:484)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

مٺا مٺا اسلامي ڀائرو! هڪ 70 سالن جو اسلامي ڀاء مدني قافلي وارن جي مدني حلقي ۾ شريڪ ٿيو ته ان کي غسل جي فرضن جي ڦيريون ڦيرو خبر پئي، اهڙي طرح خبر ناهي ڪيترا مسلمان اهڙا هوندا جيڪي اهي احڪام نه ڄاڻندا هوندا، تنهنڪري نيڪي جي دعوت جو ثواب حاصل ڪرڻ جي نيت سان غسل جو طريقو (حنفي) پيش ڪيان ٿو: دعوت اسلامي جي

اشاعتي اداري مڪتبة المدينہ جي شايع ٿيل 496 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”نماز جا احڪام“ صفحي 100 کان شروع ٿيندڙ مضمون ضرورت مطابق ڪجھ تبديلن سان عرض ڪجي ٿو: نيت جي بغير بہ غسل ٿي ويندو پر ثواب نہ ملندو، انهيءَ ڪري بنا زبان چورڻ جي دل ۾ هيئن نيّت ڪريو تہ مان پاڪائي حاصل ڪرڻ لاءِ غُسل ڪريان ٿو، پهريان ٻئي هٿ ڪرائين تائين ٽي ٽي ڀيرا ڌوئو، پوءِ پيشاب واري جڳھ ڌوئو چاهي نجاست هجي يا نہ، ۽ پوءِ جيڪڏهن جسم تي ڪٿي ڪا نجاست هجي تہ ان کي دور ڪيو، پوءِ نماز جهڙو وضو ڪريو پر پير نہ ڌوئو، ها جيڪڏهن صَندلي وغيره تي غسل ڪري رهيا آهيو تہ پير بہ ڌوئي ڇڏيو، پوءِ جسم تي تيل وانگر پاڻي مکيو، خاص ڪري سياري ۾ (ان دؤران صابڻ بہ هڻي سگهو ٿا) پوءِ ٽي ڀيرا ساڄي ڪُلهي تي پاڻي وهايو ۽ ٽي ڀيرا کاٻي ڪُلهي تي، پوءِ مٿي تي ۽ سڄي جسم تي ٽي ڀيرا، پوءِ غسل جي جاءِ کان جدا ٿي وڃو، جيڪڏهن وضو ڪرڻ ۾ پير نہ ڌوتا هئا تہ هاڻي ڌوئي ڇڏيو، وهنجڻ مهل قبلي ڏانهن رُخ نہ ڪيو، سڄي جسم تي هٿ ڦيري ۽ مَهٽي وهنجو، اهڙي جڳھ تي وهنجو جو ڪنهن جي نظر نہ پوي، جيڪڏهن اهو ممڪن نہ هجي تہ مرد پنهنجي اوگهڙ (دُنَ کان وٺي ٻنهي گوڏن سميت) ڪنهن ٿُلهي ڪپڙي سان ڍڪي، ٿلهو ڪپڙو نہ هجي تہ ضرورت مطابق ٻہ يا ٽي ڪپڙا ويڙهي ڇڏي ڇوتہ سنهو ڪپڙو هوندو تہ پاڻيءَ سان جسم تي چنبڙي پوندو ۽ مَعَاذَ الله عَزَّوَجَلَّ گوڏن يا رانن وغيره جي رنگت

ظاهر ٿيندي، عورت کي ته اجان وڌيڪ اِحتِياط جي ضرورت آهي. غُسل جي دؤران ڪنهن به قسم جي گفتگو نه ڪريو ۽ ڪا دُعا به نه پڙهو، وهنجڻ کان پوءِ ٽوال سان بدن اُگهڻ ۾ حرج ناهي، وهنجڻ کان پوءِ جلدي ڪپڙا پائي ڇڏيو ۽ جيڪڏهن مڪروهه وقت نه هجي ته به رڪعتون نفل ادا ڪرڻ مُستَحَب آهي. (عالمگيري ج 1 ص 14 ماخوذ از بهار شريعت ج 1 ص 319 وغيره)

غُسل جا ٽي فرض

﴿1﴾ ڪُرڙي ڪرڻ ﴿2﴾ نڪ ۾ پاڻي چاڙهڻ ﴿3﴾ سڄي ظاهري جسم تي پاڻي وهائڻ. (فتاويٰ عالمگيري ج 1 ص 13)

﴿1﴾ ڪُرڙي ڪرڻ

وات ۾ ٿورو پاڻي کڻي پُڇ ڪري اُڇلڻ جو نالو ڪُرڙي ناهي بلڪ وات جي هر حصي، پاسي، چپن کان نِڙيءَ جي پاڙ تائين هر جڳهه تي پاڻي وهي وڃي. اهڙيءَ طرح هوڙن جي پُنيان ڳلن جي تهه ۾، ڏندن جي وِٿين ۽ پاڙن ۽ زبان جي هر پاسي تي بلڪ نِڙيءَ جي آخري حصي تائين پاڻي وهي وڃي. روزو نه هجي ته ڪُرڙا به ڪريو جو سنّت آهي، ڏندن ۾ سوپاري جا داڻا يا گوشت جا ذرڙا وغيره هجن ته انهن کي ڪڍڻ ضروري آهي، ها جيڪڏهن ڪڍڻ ۾ ڪو نقصان جو انديشو هجي ته معاف آهي. غسل کان اڳ ڏندن ۾ اهي ذرڙا وغيره محسوس نه ٿيا ۽ رهجي ويا پوءِ نماز به پڙهي ڇڏي ۽ پوءِ خبر پوڻ تي ڇڏائي

پاڻي وهائڻ فرض آهي اڳ ۾ جيڪا نماز پڙهي هئي اها ٿي وئي. جيڪو لُڏنڌڙ ڏند مَسالي سان ڄمايو ويو هجي يا تار سان ٻَڌو ويو هجي ۽ تار يا مسالي جي هيٺان پاڻي نہ پهچندو هجي تہ معاف آهي. (بهار شريعت ج 1 ص 316، فتاويٰ رضويہ ج 1 ص 440، 439) جيئن هڪ ڳُرڻي غسل جي لاءِ فرض آهي تيئن ئي ڳُرڙيون وضوءَ جي لاءِ سنّت آهن.

﴿2﴾ نڪ ۾ پاڻي چاڙهڻ

جلدي جلدي نڪ جي چوٽيءَ تي پاڻي لڳائڻ سان ڪم نہ هلندو بلڪ جيستائين نرم جڳهہ آهي يعني سخت هڏي جي شروع تائين ڌوئڻ لازمي آهي، ۽ اهو ائين ٿي سگهندو جو پاڻي سِنگهي مٿي چڪيو ۽ اهو خيال ڪريو تہ وار برابر بہ جڳهہ ڌوئڻ کان رهجي نہ وڃي نہ تہ غسل نہ ٿيندو، نڪ جي اندر سِنگهہ ڄمي وئي هجي تہ ان کي صاف ڪرڻ فرض آهي ۽ نڪ جي وارن جو ڌوئڻ بہ فرض آهي. (ايضاً، ص 443، 442)

﴿3﴾ سڄي ظاهري جسم تي پاڻي وهائڻ

مٿي جي وارن کان وٺي پيرن جي ترين تائين جسم جي هر حصي ۽ هر هر وار تي بہ بہ قطرا پاڻي وهي وڃڻ فرض آهي، جسم جون ڪجهہ جڳهون اهڙيون آهن جو جيڪڏهن اِحتياط نہ ڪيو وڃي تہ اهي خُشڪ رهجي وينديون ۽ غُسل نہ ٿيندو. (بهار شريعت ج 1 ص 317) وضو ۽ غسل ۽ نماز، جمعي جي نماز، قضا نماز، سفر جي نماز، جنازي نماز، وغيره جي باري ۾ ضروري احڪام

جاڻڻ جي لاءِ دعوت اسلامي جي اشاعتي اداري مكتبة المدينه جي شايع ٿيل 496 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”نماز جا احڪام“ جو مطالعو فرمايو)

وهندڙ پاڻيءَ ۾ غُسل جو طريقو

جيڪڏهن وهندڙ پاڻي **مثلاً** درياءَ يا واهه ۾ وهجندؤ ته ٿوري دير ان ۾ رهڻ سان ٽي ڀيرا ڌوئڻ، ترتيب ۽ وضو اهي سڀ سنّتون ادا ٿي وينديون ۽ عُضون کي ٽي ڀيرا حرڪت ڏيڻ جي به ضرورت ناهي. جيڪڏهن تلاءُ وغيره بيٺل پاڻي ۾ وهنجو ته عُضون کي ٽي ڀيرا حرڪت ڏيڻ يا جڳهه بدلائڻ سان ٽي ڀيرا ڌوئڻ جي سنّت ادا ٿي ويندي، برسات ۾ (يا نلڪي يا ڦوهاري جي هينان) بيهڻ وهندڙ پاڻيءَ جي حُڪم ۾ آهي، وهندڙ پاڻيءَ ۾ وضو ڪيو ته اهو ئي ٿوري دير عُضوي کي پاڻيءَ ۾ رکي ڇڏڻ ۽ بيٺل پاڻيءَ ۾ حرڪت ڏيڻ ٽي ڀيرا ڌوئڻ جي قائم مقام آهي. (بهارِ شريعت ج 1 ص 320) وُضُو ۽ غسل جي انهن سڀني صورتن ۾ ڪُرڙي ۽ نڪ ۾ پاڻي چاڙهڻو پوندو.

ڦوهارو وهندڙ پاڻي جي حڪم ۾ آهي

فَتَاوِيٰ اهلسنّت (غيرِ مطبوعه) ۾ آهي: ڦوهاري (يا نلڪي جي وَهڪ) هينان غسل ڪرڻ وهندڙ پاڻي جي حڪم ۾ آهي، انهيءَ ڪري ان جي هينان غُسل ڪندي، وضو ۽ غُسل ڪرڻ جيتري وقت جي مدت تائين بيهو ته ٽي ڀيرا ڌوئڻ واري سنّت ادا ٿي ويندي جيئن دُرِّمُختار ۾ آهي: ”جيڪڏهن وهندڙ پاڻي يا وڏي

حوض يا برسات ۾ وضو ۽ غسل ڪرڻ جي وقت جي مدت تائين بيٺو ته ان پوري سنّت ادا ڪئي.“ (درمختار ج 1 ص 320) اهو ياد رهي! غسل يا وضو ۾ ڳُرڙي ڪرڻ ۽ نڪ ۾ پاڻي چاڙهڻو آهي.

ڦوهاري جا احتياط

جيڪڏهن توهان جي غسل خاني ۾ ڦوهارو (SHOWER) هجي ته ان کي چڱيءَ ريت ڏسي وٺو ته ڪٿي ان ڏانهن منهن ڪري بغير ڪپڙن جي وهنجڻ سان منهن يا پُٺ قبلي ڏانهن ته نه ٿي رهي آهي، استنجا خاني (يعني ليٽرين) ۾ به اهڙيءَ طرح احتياط ڪريو. قبلي ڏانهن منهن يا پُٺ هجڻ جي معنيٰ اها آهي ته 45 ڊگري جي ڪنڊ جي اندر هجي، تنهنڪري اهو احتياط به ضروري آهي ته 45 ڊگري جي ڪنڊ (Angle) کان ٻاهر هجي، هن مسئلي کان ڪافي ماڻهو نا واقف آهن.

W.C جو رخ صحيح ڪريو:

مهرباني ڪري پنهنجي گهر وغيره جي ڊبليو- سي (W.C) ۽ ڦوهاري جو رخ جيڪڏهن غلط هجي ته ان کي صحيح ڪري ڇڏيو. وڏيڪ احتياط انهيءَ ۾ آهي ته W.C قبلي کان 90 درجن تي يعني نماز پڙهڻ ۾ سلام ڦيرڻ جي رخ ڏانهن ڪري ڇڏيو. ڪاريگر عام طور تي تعميراتي سهولت ۽ خوبصورتيءَ جو لحاظ رکندا آهن ۽ قبلي جي آداب جي پرواهه ناهن ڪندا،

مسلمان کي گهرن جي غيرضروري بهتري بجاءِ آخرت جي حقيقي بهتريءَ تي نظر رکڻ گهرجي.

کچھ نیکیاں کمالے جلد آخرت بنالے
بھائی نہیں بھروسا ہے کوئی زندگی کا

(وسائل بخشش ص 185)

کهڙي وقت ۾ غسل ڪرڻ سنت آهي

جُمعةُ المُبارَڪ، عِيدُ الفطر، عِيدُ الاضحيٰ، عَرَفَ جي ڏينهن (يعني نائين ذوالحِجَّةِ الحَرام) ۽ اِحرام بَڌڻ وقت وهنجڻ سنّت آهي. (فتاويٰ عالمگيري ج 1 ص 16)

بارش ۾ غسل

ماڻهن جي سامهون ستر ڪولي وهنجڻ حرام آهي. (فتاويٰ رضويه ج 3 ص 306) بارش وغيره ۾ وهنجو ته پاجامي يا شلوار تي وڌيڪ رنگين موٽي چادر ويڙهيو ته جيئن پاجامو پاڻي لڳڻ سان چيڪي به وڃي ته بدن جي رنگت ظاهر نه ٿئي.

سوڙهي لباس واري ڏانهن ڏسڻ ڪيئن آهي؟

زور سان هوا هلڻ سبب يا برسات يا سمنڊ جي ڪناري يا واهه وغيره ۾ ڪوئي پلي ٿلهي ڪپڙي سان وِهنجي ۽ ڪپڙو اهڙيءَ طرح چنبڙي وڃي جو ڪنهن پوري عُضوي جي اوگهڙ مثلاً ران جي مڪمل گولائي ظاهر ٿي وڃي، اهڙي صورت ۾ ان (مخصوص

عُضوي ڏانهن ېئي کي ڏسڻ جائز ناهي، اهو ئي حڪم سوڙهي لباس واري جي اوگهڙ جي اُپريل پوري عُضوي ڏانهن ڏسڻ جو آهي.

بنا ڪپڙن جي وهنجڻ وقت خوب احتياط

غُسل خاني ۾ اڪيلا بغير ڪپڙن جي وهنجو يا اهڙو پاجامو پائي وهنجو جو ان جي چنبڙي وڃڻ سان رانن وغيره جي رنگت ظاهر ٿيندي هجي ته اهڙي صورت ۾ قبلي ڏانهن منهن يا پُٺ نه ڪيو.

بَالٽيءَ سان وهنجڊي وقت احتياط

جيڪڏهن بالٽيءَ جي ذريعي غسل ڪريو ته احتياط ڪندي ان کي اسٽول (Stool) وغيره تي رکي ڇڏيو ته جيئن بالٽيءَ ۾ ڇنڊا نه پون، ۽ غسل ۾ استعمال ڪرڻ جو مگو به فرش تي نه رکو.

سچو ٻَوٽ ئي ڏاڙهي ڪوڙَ

سنتن جي تربيت جو 30 ڏينهن جو قافلو سفر ڪندي (باب الاسلام سنڌ) ضلع دادو جي ڪنهن ڳوٺ جي هڪ مسجد ۾ پهتو، اتي مؤذن صاحب موجود نه هو، تنهنڪري قافلي وارن پاڻ ئي اذان ڏني، جڏهن جماعت جو وقت ٿيو ته ڪجهه نمازي مسجد ۾ آيا ۽ مدني قافلي وارن کي چيو ته نماز اوهان ئي پڙهايو، هتي

مسجد ۾ جماعت ناهي ٿيندي، سڀ ماڻهو پنهنجي پنهنجي نماز پڙهندا آهن ڇو ته سڄي ڳوٺ ۾ هڪ به اهڙو شخص ناهي جيڪو ڏاڙهي وارو هجي ۽ امام ٿي سگهي.

مسجد کي آباد رکڻ واجب آهي

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! واقعي عبرت جو مقام آهي، دنيا جي محبت ۾ وڏي نحوست آهي جو ان جي مصروفيت مذڪوره ڳوٺ جي ڳوٺاڻن کي الله عَزَّوَجَلَّ جي عبادت کان محروم ڪري ڇڏيو ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جو گهر يعني مسجد ويران ٿي وئي! ياد رکو! مسجد کي آباد رکڻ پاڙي وارن مسلمانن تي واجب آهي جيئن فتاويٰ رضويه شريف ۾ اڳوڻن شراب وڪڻندڙن جي ٺهرايل مسجد جي باري ۾ سوال ٿيو جن توبه کان پوءِ حلال مال مان مسجد نهرائي هئي. ان جو جواب ڏيندي منهنجا آقا اعليٰ حضرت، امام اهلسنت، مولانا شاهه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه "فتاويٰ رضويه" جلد 8 صفحي 125 تي فرمائن ٿا: اها مسجد جيڪا انهن ماڻهن توبه کان پوءِ حلال مال مان نهرائي آهي بيشڪ شرعي مسجد آهي ۽ ان ۾ نه فقط نماز ٿي سگهي ٿي بلڪ ان جي آس پاس وارن تي ان کي آباد رکڻ به واجب آهي، هن ۾ (پنجئي وقت) اذان ۽ اقامت جماعت ۽ امامت ڪرڻ ضروري آهي، جيڪڏهن ائين نه ڪندا ته گنهگار ٿيندا ۽ جيڪو ان ۾ نماز کان روڪيندو اهو ان سخت ظالمن ۾ داخل ٿيندو جنهن جي باري ۾ الله عَزَّوَجَلَّ فرمائي ٿو:

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَ سَعٰى فِيْ خَرَابِهَا (پ 1 البقرة: 114)

ترجمو ڪنزالايمان: ۽ ڪير ان کان وڌيڪ ظالم آهي جيڪو الله جي مسجدن کي منجهن خدا جي نالي وٺڻ کان روڪي ۽ انهن جي ويران ڪرڻ ۾ ڪوشش ڪري. (فتاوٰي رضويه ج8 ص 125)

جهنگ ۾ مسجد

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! ضمناً عرض ڪندو هلان ته جيئن جتي مسلمان رهندا ئي نه هجن اهڙي ويران ۽ غير آباد جڳهه تي ٺهرائي ويندڙ مسجد حقيقت ۾ مسجد جي حڪم ۾ ئي ناهي، جيئن هڪ سوال جي جواب ۾ منهنجا آقا اعليٰ حضرت، امام اهلسنت، مولانا شاهه امام احمد رضا خان رحمۃ اللہ علیہ فتاوٰي رضويه جلد 16 صفحي 505 تي فرمائن ٿا: جڏهن اهو يقين هجي ته اها جڳهه آباد نه ٿيندي ته اها مسجد ڪم ۾ به نه ايندي ته اها مسجد نه ٿي، اُن سرن ۽ روپين کي بي مسجد ۾ صرف (يعني استعمال ڪري سگهون ٿا. ”عالمگيري“ ۾ آهي: ”ڪنهن شخص جهنگ يا ويراني ۾ مسجد ٺهرائي جتي ڪنهن جي رهائش نه هجي ۽ اتان ماڻهن جو گذر به گهٽ ٿئي ته اها مسجد نه ٿيندي ڇو ته ان جڳهه تي مسجد ٺهرائڻ جي حاجت ناهي.“ (فتاوٰي عالمگيري ج 5 ص 320)

کرے مسجدیں جو بھی آباد مولٰی
تُو رکھ اُس مسلمان کو شاد مولٰی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

9 غير مسلمن جو اسلام قبول ڪرڻ

مٺا مٺا اسلامي ڀائرو! اڄوڪي سڄي دنيا ۾ نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جو درد رکڻ واري ”مدني تحريڪ“ يعني عاشقانِ رسول جي مدني تحريڪ دعوت اسلامي جي مدني ماحول سان وابسته ٿي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ۾ لڳي وڃو. پنهنجي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ مدني انعامات تي عمل ۽ سڄي دنيا جي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ عاشقان رسول جي مدني قافلن ۾ سفر ڪي پنهنجو معمول بڻايو. اوهان جي ترغيب جي لاءِ هڪ مشڪبار ”مدني بهار“ اوهان جي سامهون پيش ڪئي وڃي ٿي جيئن باب الاسلام سنڌ جي مشهور شهر حيدرآباد کان هڪ 3 ڏينهن جو مدني قافلو ”ٽنڊو آدم“ نالي شهر پهتو، ٽئين ڏينهن هڪ شخص مسجد جي ٻاهر بيهي امير قافلہ سان ملڻ جي خواهش ظاهر ڪئي، ملاقات ٿيڻ تي ان شخص بطور غير مسلم پنهنجو تعارف ڪرائڻ کان پوءِ اسلام جي تمام گهڻي تعريف ڪئي. امير قافلہ ان کي اسلام ڏانهن مائل ڏسي ان تي انفرادي ڪوشش ڪئي جنهن جي برڪت سان ڪجھ ئي دير ۾ اَلْحَمْدُلِلّٰه ان اسلام قبول ڪيو ۽ چوڻ لڳو تہ هلي منهنجي گهر وارن کي بہ اسلام جي دعوت پيش ڪيو، **مدني قافلي وارا ان جي گهر ويا ۽ انهن کي اسلام جي دعوت پيش ڪئي، جنهن جي برڪت سان** اَلْحَمْدُلِلّٰه **9 ڀاتين**

تي مشتمل سڄو گهر مسلمان ٿي ويو. امير قافله ان نئين مسلمان کان پڇيو ته جڏهن اوهان پهريان اسلام سان محبت ڪندا هئا ته مسلمان ٿيڻ ۾ ايتري دير ڇو لڳائي؟ ان جواب ڏنو ته جنهن اسلام سان متاثر ٿيو هئس اهو ڪتابن ۾ ته لکيل آهي پر موجوده مسلمانن ۾ نظر نه اچي رهيو هو. جڏهن عاشقان رسول جي سنتن ڀري مدني قافلي کي ڏٺم ته منهنجي دل اوهان ڏانهن مائل ٿي ۽ مون اوهان جي حال احوال جو جائزو وٺڻ شروع ڪيو، مان تن ڏينهن کان اوهان جا معاملات ۽ معمولات ڏسي رهيو آهيان، ايندي ويندي نظرون جهڪائي رکڻ، مسڪرائي ڪري ملاقات ڪرڻ، پوءِ اوهان جو سفيد لباس، مٿي تي عمامي شريف جو تاج، چهري تي نور وغيره ڏسي مون کي **ڪتابن وارو حقيقي اسلام اوهان جي ڪردار ۾ نظر اچي ويو،** انهيءَ ڪري مون ذهن ٺاهيو ته هاڻي اوهان ئي جي هٿن تي مسلمان ٿيڻ گهرجي، اَلْحَمْدُ لِلّٰه هي بيان ڏيڻ وقت اڄڪلهه اهو نئون مسلمان اسلامي ڀاءُ هڪ مسجد ۾ مؤذن آهي ۽ مسلمانن کي نيڪي ۽ نماز جي دعوت ڏيندا آهن ۽ ان جا ٻار دعوت اسلامي جي مدرسة المدينه ۾ قرآن شريف جي تعليم حاصل ڪري رهيا آهن.

آیئے عاشقیں، مل کے تبلیغ دیں کافِروں کو کریں، قافِلے میں چلو

کافِر آجائیں گے، راہِ حق پائیں گے اِن شاءَ اللّٰہ چلیں، قافِلے میں چلو

کُفر کا سر جھکے، دیں کا ڈنکا بجے

اِن شاءَ اللّٰه چلیں، قافِلے میں چلو

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ عَلٰی مُحَمَّد

مدني قافلي جي برڪت مرحبا!

سُبْحٰنَ اللّٰه! مدني قافلي جي برڪت صد ڪروڙ مرحبا! سيئي اسلامي ڀائر پابندي سان هر مهيني گهٽ ۾ گهٽ ٽي ڏينهن ۽ سالانہ هڪ ڀيري 30 ڏينهن جي مدني قافلي ۾ عاشقان رسول سان گڏ سنتن ڀري سفر جي سعادت ضرور حاصل ڪندا رهن، بيان ڪيل خوشگوار ۽ خوشبودار ”مدني بهار“ ۾ مَاشَآءَاللّٰه 9 غير مسلمن جو هدايت حاصل ڪرڻ ۽ دامن اسلام ۾ اچڻ جو ايمان افروز بيان آهي، واقعي وڏا سعادت مند آهن اهي اسلامي ڀائر جن جي ڪوشش سان ڪو غير مسلم ڪفر جي اونداهي کان ايمان جي روشني ڏانهن اچي وڃي يا ڪو مسلمان گناهن ڀري زندگي کان توبہ ڪري سنتن ڀري زندگي گذارڻ جو پڪو پهه ڪري.

يا ربِّ مصطفيٰ عَزَّوَجَلَّ! اسان جي بي حساب بخشش فرماءِ اسان کي سنتن جو مخلص مبلغ بڻاءِ پابندي سان مدني قافلن ۾ سفر جي سعادت عطا فرماءِ ۽ مدني انعامات جو عامل بڻائي ٻين کي بہ مدني انعامات تي عمل ڪرائڻ وارو بڻائڻ جي توفيق عطا فرماءِ.

نہ نیکی کی دعوت میں سستی ہو مجھ سے بنا شائق قافلہ یا الٰہی

(وسائل بخشش ص 85)

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الاَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

خضر ۽ الياس عليهما الصّلوة والسّلام جي باري ۾ دلچسپ معلومات

عرض: حضرت خِضَر (عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) نبي آهن يا نہ؟

ارشاد: جمهور (يعني اڪثر) جو مذهب هي آهي تہ اهي نبي آهن ۽ هي صحيح بہ آهي تہ اهي نبي آهن ۽ زنده آهن.

(عمدة القاري ج 2 ص 84، 85)

اَنبياءِ ڪرام عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام زنده آهن

(اعلي حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه پوءِ فرمايو) چار نبي زنده آهن جو انهن کي (وفات جي صورت ۾) رب عَزَّوَجَلَّ جو واعدو اجا آيو ئي ناهي، ائين تہ هر نبي زنده آهي (جيئن حديث پاڪ ۾ ارشاد آهي): اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ عَلَى الْاَرْضِ اَنْ تَاْكُلَ اَجْسَادَ الْاَنْبِيَاءِ فَنَبِيُّ اللّٰهِ حَيٌّ يُّرْزَقُ يعني بيشڪ الله عَزَّوَجَلَّ زمين تي حرام ڪيو آهي جو اها انبياءِ ڪرام عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي جسمن کي خراب ڪري، الله عَزَّوَجَلَّ جا نبي زنده آهن، انهن کي روزي ڏني ويندي آهي. (ابن ماجه ج 2 ص 291 حديث 1637) انبياءِ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام تي هڪ گهڙي جي لاءِ صرف ربّ عَزَّوَجَلَّ جي واعدي جي تصديق جي لاءِ موت ايندو آهي، ان کان پوءِ وري انهن کي حياتِ حقيقي حِسي دنيوي (يعني دنياوي زندگي جيان) عطا ٿيندي آهي، خير انهن چئني مان بہ آسمان تي آهن ۽ بہ زمين تي،

خِضَر ۽ الياس عَلَيْهِمَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام زمين تي آهن ۽ ادريس ۽ عيسيٰ عَلَيْهِمَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام آسمان تي. (تفسير دُر منثور ج 5 ص 432)

سيني تي موت جو ذائقو چکڻو آهي

عرض: حضور انهن (چئني نبين) تي موت طاري ٿيندو؟

ارشاد: ضرور ٿيندو (سيپاري 4 اٰلِ عمران جي آيت نمبر 185 ۾ آهي) كُلُّ نَفْسٍ ذَآىٕقَةُ الْمَوْتِ ؕ (ترجمو كنزالايمان: هر ساهه واري کي موت چکڻو آهي) (پوءِ فرمايائون) جڏهن هي (يعني سيپاري 27 سورة رحمٰن جي) آيت (نمبر 26) نازل ٿي كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۚۖ (ترجمو كنزالايمان: زمين تي جيترا به آهن سمورن کي فنا آهي) فرشتا خوش ٿيا اسان بچي وياسين جو اسان زمين تي نه آهيون، جڏهن هي (يعني سيپاري 4 اٰل عمران جي) آيت (نمبر 185) نازل ٿي: كُلُّ نَفْسٍ ذَآىٕقَةُ الْمَوْتِ ؕ (ترجمو كنزالايمان: هر ساهه واري کي موت چکڻو آهي) فرشتن چيو: هاڻي اسان به وياسين. (يعني اسان کي به موت ايندو) (رُوح البيان ج 9 ص 297، 298، ملفوظات اعليٰ حضرت ص 483-485)

انبیا کو بھی اَجل آنی ہے — مگر ایسی کہ فَقط آنی ہے
پھر اسی آن کے بعد اُن کی حیات — مثلِ سابِق وُہی جسمانی ہے
رُوح توسب کی ہے زندہ اُن کا
جسمِ پُرنور بھی رُوحانی ہے (حدائقِ بخشش شريف)

شرحِ كلامِ رضا: سركار اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه جي شعرن جو خلاصو هي آهي ته سيپاري 4 سوره اٰلِ عمران آيت نمبر 185 ۾ الله عَزَّوَجَلَّ جو ارشاد پاڪ: كُلُّ نَفْسٍ ذَآىٕقَةُ الْمَوْتِ (ترجمو كنزالايمان: هر ساهه واري

ڪي موت چکڻو آهي) جي مطابق انبياءِ ڪرام عَلَيۡهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام تي موت طاري ٿيندو پر صرف هڪ آن (يعني گهڙي ڪن) جي لاءِ، وري پهريان جيان روح موٽايو ويندو آهي، هر انسان جو روح زنده رهندو آهي پر انبياءِ ڪرام عَلَيۡهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جا مبارڪ جسم به سلامت رهندا آهن: حديث پاڪ ۾ آهي: اَلۡاَنۡبِيَاءُ اَحيَاءٌ فِيۡ قُبُوۡرِهِمۡ يُصَلُّوۡنَ يعني انبياءِ ڪرام عَلَيۡهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام پنهنجي قبرن ۾ زنده آهن ۽ نماز به پڙهندا آهن. (ابويعليٰ ج 3 ص 216 حديث 3412) هڪ ٻي حديث پاڪ ۾ آهي: بيشڪ الله عَزَّوَجَلَّ زمين تي حرام ڪيو آهي جو اها انبياءِ ڪرام (عَلَيۡهِمَا الصَّلٰوة وَالسَّلَام) جي جسمن کي کائي، الله عَزَّوَجَلَّ جا نبي زنده آهن ۽ انهن کي روزي ڏني ويندي آهي. (ابن ماجه ج 2 ص 291 حديث 1637) هر نبي زنده آهي ته پوءِ منهنجا پيارا پيارا آقا مڪي مدني مصطفيٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ڇو نه زنده هوندا! ۽ عاشقِ رسول اعليٰ حضرت رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡه بارگاهِ رسالت ۾ جهومي جهومي ڇو نه عرض ڪن:

تُو زندہ ہے وَاللہ تو زندہ ہے واللہ
مرے چشمِ عالَم سے چُھپ جانے والے

(حدائقِ بخشش شريف)

شرح ڪلام رضا: دنياوي ۽ ظاهري اکين سان اي منهنجا لڪي ويندڙ ۽ مون کي بظاهر نظر نه اچڻ وارا! خدا جو قسم! اوهان زنده آهيو، الله پاڪ جو قسم اوهان زنده آهيو.

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

نيڪي جي دعوت ڏيڻ واري جي تعريف

الله عَزَّوَجَلَّ جو قرآن مجيد ۾ فرمان عاليشان آهي:

وَ مَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَ عَمِلَ صَالِحًا وَّ قَالَ اِنَّنِیْ مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ ﴿۳۳﴾ (پ 24، حٰم السجده؛ 33)

ترجمو ڪنزالايمان: ۽ ان کان وڌيڪ ڪنهن جي ڳالهه چڱي ٿي سگهي ٿي جيڪو الله جي طرف سڏي ۽ نيڪي ڪري ۽ چوي تہ مان مسلمان آهيان.

هن آيت مبارڪ جي تحت صَدرُالاَفاضِل حضرت علامہ مولانا سيِّد محمد نعيمُ الدّين مراد آبادي رَحمۃُاللہِ عَلَیہ لکن ٿا: حضرت عائشہ صديقہ رَضِیَ اللہُ عَنہَا فرمائن ٿيون: منهنجي ويجهو اها آيت مُؤَذِّنن جي حق ۾ نازل ٿي ۽ هڪ قول هي بہ آهي جيڪو ڪنهن بہ طريقي سان الله تعاليٰ جي طرف دعوت ڏي اهو (يعني هر نيڪي جي دعوت ڏيڻ وارو) هن ۾ داخل آهي.

جو نیکی کی دعوت کی دھومیں مچائے
میں دیتا ہوں اُس کو دعائے مدینہ

(وسائل بخشش ص 152)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

بهترين شخص جون خصوصيتون

صاحبِ قرآن مبين، محبوب رب العلمين، جناب صادق و امين صَلَّى اللہُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم هڪ ڀيري منبر شريف تي جلوه فرما هئا تہ هڪ صحابي رَضِیَ اللہُ عَنۡهُ عرض ڪيو: يا رسول الله صَلَّى اللہُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ماڻهن مان سڀ کان سٺو ڪير آهي؟ فرمايائون: ماڻهن مان سڀ کان سٺو اهو شخص آهي جيڪو ڪثرت سان قرآن ڪريم جي تلاوت ڪري، گهڻو متقي هجي، سيني کان وڌيڪ نيڪي جو حڪم ڏيڻ وارو ۽

برائي کان منع ڪرڻ وارو هجي ۽ سڀ کان وڌيڪ صلهءِ رحمي (يعني رشتيدارن سان سنو برتاءُ ڪرڻ) وارو هجي. (مُسند امام احمد ج 10 ص 402 حديث 27504)

تلاوت،پرهيزگاري، نيڪي جي دعوت ۽ صلهءِ رحمي

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! وڌيڪ ثواب حاصل ڪرڻ جي نيت سان بيان ڪيل حديث شريف جي روشني ۾ ڪجهه ”نيڪي جي دعوت“ پيش ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪيان ٿو. هن روايت ۾ سيني کان سني شخص جون چار خاصيتون بيان ڪيون ويون آهن: (1) ڪثرت سان تلاوت ڪرڻ (2) خوب پرهيزگاري (3) سيني کان وڌيڪ نيڪي جي دعوت ڏيڻ ۽ برائي کان منع ڪرڻ ۽ (4) رشتيدارن سان سلوڪ ڪرڻ. واقعي اهي چار ئي عمده صفتون آهن الله عَزَّوَجَلَّ نصيب ڪري اٰمين. ان چئني جا فضائل ملاحظ فرمايو: ﴿1﴾ حضرت سيدنا ابوهريره رَضِیَ اللهُ عَنْهُ کان مروي آهي تہ نبي مڪرم، نُورِ مُجَسَّم، شاهِ بني آدم، رسولِ مُحتَشَم صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمان عاليشان آهي: قيامت جي ڏينهن قرآن پڙهڻ وارو ايندو تہ قرآن عرض ڪندو: يا ربّ عَزَّوَجَلَّ! هن کي حُلّو (يعني جنتي لباس) پاراءِ، تہ هن کي ڪرامت جو حُلّو (يعني بزرگي وارو جنتي لباس) پارايو ويندو، وري قرآن عرض ڪندو: يا ربّ عَزَّوَجَلَّ ان ۾ اضافو فرماءِ، تہ ان کي ڪرامت جو تاج پارايو ويندو، وري قرآن عرض ڪندو: يا رب عَزَّوَجَلَّ ان سان راضي ٿي وڃ، تہ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ ان سان راضي ٿي ويندو، وري هن قرآن پڙهڻ

واري کي چيو ويندو: قرآن پڙهندو وڃ ۽ جنت جا درجا طئي ڪندو وڃ ۽ هر آيت تي ان کي هڪ نعمت ڏني ويندي. (ترمذي ج 4 ص 419 حديث 2924) ﴿2﴾ پرهيزگارن کي آخرت ۾ ڪاميابي جي خوشخبري ٻڌائي وئي آهي جيئن سيپاري 25 سورة الزُّخرف آيت نمبر 35 ۾ ارشاد ٿئي ٿو: وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۵﴾ (ترجمو ڪنزالايمان: ۽ آخرت تنهنجي رب وٽ پرهيزگارن جي لاءِ آهي) (پ 25 الزخرف 35) ﴿3﴾ حضرت سيدنا ڪَعبُ الاحبار رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ جو ارشاد آهي: جنّت الفِردوس خاص ان شخص جي لاءِ آهي جيڪو اَمْرٌ بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَر (يعني نيڪي جو حڪم ڏي ۽ برائي کان منع ڪري) (تنبيهُ المغترين ص 236) ﴿4﴾ **فرمانِ مصطفيٰ** صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: جنهن کي اهو پسند هجي تہ ان جي عمر ۾ اضافو ڪيو وڃي تہ ان کي گهرجي تہ پنهنجي والدين سان سٺو ورتاءُ ڪري ۽ پنهنجي رشتيدارن سان صلهءِ رحمي ڪري . (الترغيب والترهيب ج 3 ص 217 حديث 16)

عمر ۽ رزق ۾ اضافي جي معنيٰ

دعوت اسلامي جي اشاعتي اداري مڪتبة المدينہ جي شايع ٿيل 1197 صفحن تي مشتمل ڪتاب "بهار شريعت" جلد 3 صفحي 560 تي صدرُالشَّريعہ بدرُ الطَّريقہ حضرت علامہ مولانا مفتي امجد علي اعظمي رَحْمَةُ اللّٰہِ عَلَيْه فرمائن ٿا تہ حديث ۾ آيو آهي: صلهءِ رحمي سان عمر ۾ اضافو ٿئي ٿو ۽ رزق ۾ وسعت (يعني زيادتي) ٿيندي آهي. ڪجھ عالمن هن حديث کي ظاهر تي محمول ڪيو

آهي (يعني حديث جي ظاهري معنيٰ ئي مراد آهي) يعني هتي قضا مُعَلَّق مراد آهي جو تہ قضا مُبرم ناهي ٽرندي.[1]

اِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿۴۹﴾
(پ 11 يونس 49)

ترجمو ڪنزالايمان: جڏهن انهن جو واعدو ايندو تہ هڪڙي گهڙي نہ پنتي رهي سگهن نہ اڳتي وڌن.

۽ ڪجھ (عالمن سڳورن) فرمايو آهي تہ زيادتي عمر جو هي مطلب آهي جو مرڻ کان پوءِ بہ ان جو ثواب لکيو ويندو آهي ڄڻ هو هاڻي بہ زنده آهي يا مراد هي آهي جو مرڻ کان پوءِ بہ ان جو ذڪر خير ماڻهن ۾ باقي رهندو آهي. (رَدُّالمُحتار ج 9 ص 678)

هٿو هٿ پڪي سان صلح ڪئي

پياراپيارا اسلامي ڀائرو! اڄڪلھ ڳالھ ڳالھ تي ماڻهو مٽي مائٽي ٽوڙي ڇڏيندا آهن، تنهنڪري پاڻ ۾ محبت جي فضا قائم رکڻ جي خواهش جي سٺي نيت سان وڏيڪ ثواب ڪمائڻ جي لاءِ رشتيدارن سان حُسنِ سلوڪ جي باري ۾ نيڪي جي دعوت پيش ڪندي وڏيڪ مدني گل پيش ڪرڻ جي ڪوشش ڪيان ٿو: حضرت سيدنا ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هڪ ڀيري سرڪار مدينہ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جون حديثون بيان ڪري رهيا هئا انهيءَ دوران

---

[1] قضا کان مراد هتي قسمت آهي قضا جا قِسمَ ۽ ان جي باري ۾ تفصيل ڄاڻڻ جي لاءِ مڪتبة المدينہ جي شايع ٿيل بهار شريعت جلد پهريون صفحي 14 کان 17 جو مطالعو فرمايو، خاص ڪري مجلس المدينة العلميہ جي طرفان ڏنل حاشيو بيمثال آهي ۽ ڪئي وسوسن جو علاج آهي)

فرمايائون: هر قاطع رحم (يعني رشتيداري ٽوڙڻ وارو) اسان جي محفل مان هليو وڃي، هڪ نوجوان اُٿي ڪري پنهنجي پڦيءَ وٽ ويو جنهن جو ان سان ڪيئي سالن جو پراڻو جھڳڙو هو، جڏهن ٻئي هڪٻئي سان راضي ٿي ويا ته ان نوجوان کي پڦيءَ چيو: تون وڃي ان جو سبب پڇا ڪر ته آخر ائين ڇو ٿيو؟ (يعني سيدنا ابوهريره رَضِیَ اللهُ عَنۡهُ جي اعلان جي حڪمت ڇا هئي؟) نوجوان حاضر ٿي جڏهن پڇا ڪئي ته حضرت سيدنا ابوهريره رَضِیَ اللهُ عَنۡهُ فرمايائون ته مون حضور انور صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کان هي ٻڌو آهي: جنهن قوم ۾ قاطع رحم (يعني رشتيداري ٽوڙڻ وارو) هجي ان (قوم) تي الله عَزَّوَجَلَّ جي رحمت نازل ناهي ٿيندي. (اَلزّواجِرُ عن اقتراف الكبائر ج 2 ص 153)

سَسُ ۽ نُنهن ۾ صلح جو راز

پيارا پيارا اسلامي ڀائرو! ڏٺو اوهان! ڦهريان جا مسلمان ڪيڏو نه خدا جو خوف رکندا هئا! خوش نصيب نوجوان الله عَزَّوَجَلَّ جي خوف سبب يڪدم پنهنجي پڦيءَ وٽ پاڻ حاضر ٿي صلح جي ترڪيب ٺاهي، اسان سيني کي گھرجي ته غور ڪيون ته خاندان ۾ ڪنهن ڪنهن سان ناهه ناهي جڏهن خبر پئجي وڃي ته هاڻي شرعي عذر نه هجي ته يڪدم رشتيدارن سان "صلح ۽ صفائي" جي ترڪيب شروع ڪيون، جيڪڏهن جھڪڻو پوي ته بيشڪ رضاءِ الٰهي جي لاءِ جھڪي وڃو، اِنۡ شَآءَالله سربلندي حاصل ٿيندي، **فرمان مصطفيٰ** صَلَّى اللهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: مَنۡ تَوَاضَعَ لِلّٰهِ رَفَعَهُ اللهُ يعني

جيڪو الله عَزَّوَجَلَّ جي لاءِ عاجزي ڪندو آهي الله تعاليٰ ان کي بلندي عطا فرمائيندو آهي. (شعب الايمان ج 6 ص 276 حديث 8140) پنهنجي گھرن ۾ معاشري کي امن امان وارو بڻائڻ جي لاءِ دعوت اسلامي جي مشڪبار مدني ماحول سان وابستہ ٿي وڃو، ۽ هر مهيني گھٽ ۾ گھٽ ٽن ڏينهن جي لاءِ مدني قافلي ۾ سنتن ڀريو سفر ڪيو، ۽ مدني انعامات جي مطابق زندگي گذاريو، اوهان جي ترغيب جي لاءِ هڪ مدني بهار پيش ڪيان ٿو: باب المدينہ (ڪراچي) جي هڪ اسلامي ڀاءُ جي بيان جو خلاصو آهي تہ گھڻي عرصي کان منهنجي گھرواري ۽ امڙ يعني سَسُ ۽ نُنهن جو پاڻ ۾ جهيڙو رهندو هو. آخرڪار نتيجو اهو نڪتو جو منهنجي گھرواري رُسي وڃي پنهنجي مائٽن ۾ هلي وئي. مان ڏاڍو پريشان هئس. سمجھہ ۾ نہ پئي آيو تہ ان مسئلي کي ڪيئن حل ڪيان؟ ان دوران مکتبة المدينہ جي جاري ڪيل "مدني مذاڪري" جي VCD "گھر امن کا گہوارہ کیسے بنے!" منهنجي هٿ اچي وئي. موضوع ڏنو تہ وڏي اميد سان اها وي سي ڊي مون پاڻ بہ ڏٺي ۽ پنهنجي امڙ سائڻ کي بہ ڏيکاري ۽ هڪ وي سي ڊي پنهنجي ساهرن ڏانهن بہ موڪلي. منهنجي امڙ کي اها VCD ايڏي تہ پسند آئي جو انهن اها VCD ٻيو ڀيرو بہ ڏٺي ۽ ايترو تہ متاثر ٿي جو مون کي فرمايائون: "پٽ! اڄ تنهنجي ساهُرن ڏانهن هلون ٿا." مان ڏاڍو خوش ٿيس تہ جيڪو ڪم مان گھڻي انفرادي ڪوشش جي باوجود نہ ڪري سگھيس اهو هن VCD ڪري ڇڏيو. منهنجي ساهرن وٽ پهچي ڪري امڙ وڏي محبت

سان منهنجي گھرواريءَ کي پرچايو ۽ ان کي واپس گھر وٺي آئي. ٻئي پاسي منهنجي گھرواريءَ ٻہ محبت ۽ خوشيءَ منجهان ڳالهہ مڃي ۽ گھر پهچڻ کان پوءِ ٻئي ڏينهن پنهنجي سَسُ (يعني منهنجي امڙ) کي چوڻ لڳي: امان! منهنجو ڪمرو ڪشادو آهي جڏهن تہ ٻيا گھروارا جنهن ڪمري ۾ رهن ٿا اهو هن ڪمري کان ڪجهہ ننڍو آهي، توهان منهنجي ڪمري ۾ رهو ۽ آءُ ان ننڍي ڪمري ۾ رهان ٿي. اَلْحَمْدُ لِلّٰه اسان جو گھر جيڪو فتني ۽ فساد جو شڪار هو، اهو هِن VCD جي بَرَڪت سان امن امان وارو ٿي ويو. (مدني مذاڪري جي ذڪر ٿيل VCD ”گھر امن کا گہوارہ کیسے بنے“ مڪتبةالمدينہ تان هدية وٺي سگھو ٿا، دعوت اسلامي جي ويب سائيٽ **www.dawateislami.net** تي ڏسي ۽ ٻڌي سگھجي ٿي)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نيڪ نمازي بڻجڻ جي لاءِ

هر جمعرات نماز مغرب کان بعد اوهان جي علائقي ۾ ٿيندڙ دعوت اسلامي جي هفتيوار سنّتن ڀري اجتماع ۾ الله عزوجل جي رضا جي لاءِ سُٺين سُٺين نيّتن سان سڄي رات شرڪت فرمايو. ❁ سنّتن جي تربيت جي لاءِ مدني قافلي ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ هر مهيني ٽي ڏينهن سفر ۽ ❁ روزانو "فڪرِ مدينه" جي ذريعي مدني انعامات جو رسالو ڀري ڪري هر مدني مهيني جي پهرين تاريخ ۾ پنهنجي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بڻايو.

منهنجو مدني مقصد: "مون کي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻي آهي" اِنْ شَآءَ اللّٰه عزوجل پنهنجي اصلاح جي لاءِ "مدني انعامات" تي عمل ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ "**مدني قافلن**" ۾ سفر ڪرڻو آهي. اِنْ شَآءَ اللّٰه عزوجل

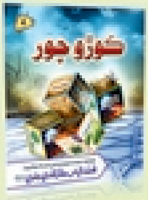

مدني چينل

DAWAT-E-ISLAMI

عالمي مدني مرڪز فيضان مدينه محله سوداگران پراڻي سبزي منڊي ڪراچي

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 7213

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net